Revisjon Midt-Norge

Vann og avløp

Frøya kommune, 26.08.2026

Sunniva Tusvik Sæter

METODE

- Tema:
  - Selvkost
  - Kvalitet på vannsystem
  - Kvalitet på avløpssystem
  - Oppfølging av private avløpsanlegg
- Intervju og dokumentgjennomgang

PM Revisjon Midt-Norge

SELVKOST

Er beregningen av selvkostgebyr for vann og avløp i tråd med gitte føringer?

FUNN

- KOSTRA-tall viser at Frøya har et vanngebyr som ligger litt under landet, mens avløpsgebyret er nært doblet.
- Bruker Momentum by Visma
- Fordelingsnøkler vurderes jevnlig
- Anleggsregisteret oppdateres årlig
- Kostnader og investeringer er basert på relevante regnskapsposter
- Har system for ivaretakelse av selvkostfond

PM Revisjon Midt-Norge

Konklusjon

Beregningen av selvkostgebyr for vann og avløp er i hovedsak i tråd med gitte føringer.

ANBEFALINGER

Revisor anbefaler kommunen å:

- Gjøre nye vurderinger av reell levetid av VA-ledninger dersom den går utover 40 år, og vurdere levetid mer detaljert enn «over 50 år»
- Sikre jevnlig oppdatering av fordelingsnøkler, eventuelt vise når nøkkelen sist ble vurdert – ikke bare når den sist ble endret
- Vurdere kompetanseheving i kommunens budsjettprogram
- Vurdere å legge inn tomtekostnad hvis det er aktuelt

PM Revisjon Midt-Norge

KOMMUNALT VANN

Er kvaliteten på kommunens vannforsyningssystem i tråd med gitte føringer?

FUNN: SYSTEM

- Utgått hovedplan
- Eldre vannbehandlingsanlegg i teknisk god stand
- God oversikt over anlegg og ledninger etter år 2000
- FDV-system Gemini delvis tatt i bruk
- Driftskontroll og overvåkingssystem IPJ
- Avvik registreres i Compilo
- Har internkontrollhåndbok med prosedyrer
- Innbyggerkontakt via SMS

PM Revisjon
Midt-Norge

FUNN: KVALITET OG VEDLIKEHOLD

- Følger prøvetakingsprogram, innenfor grenseverdi
- Prøver sendes MT, godt samarbeid
- Egenvurdering av ledningsnett; god, bedre enn snittet
- Utskiftingstakt noe under nasjonalt snittmål
- To øremerkinger til bevilgning; eternitt og PVC
- VA-norm fra 2025
- Plan for vedlikehold og fornying utdatert
- Lavere lekkasjegrad enn landet ellers

PM Revisjon
Midt-Norge

FUNN: SIKKERHET

- Øyrekka er definert som sårbar
  - Sjøledning (kostbart)
  - Væravhengig å nå ut med vann
- ROS-analyse og farekartlegging fra 2017 som gjennomgås årlig
- Beredskapsplan fra 2018
- Ingen reservevannkilde
- Fysiske sperrer for system, ikke andre typer sperrer

Konklusjon

Kommunens vannforsyningssystem er i hovedsak i tråd med gitte føringer

ANBEFALINGER

Revisor anbefaler at:

- Kommunedirektøren sikrer oppdatert oversikt over kommunens vannforsyningssystem og status for dette, inkludert plan for vedlikehold
- Kommunens beredskapsplaner bør omfatte digital sikkerhet og i sitt arbeid for å sikre anleggene
- Kommunen bør vurdere ytterligere fysisk sikring ved anlegg
- Kommunens ROS- og beredskapsplaner hensyntar at kommunen ikke har en reell reservevannkilde
- Kommunen vurderer behov for flere planer for nødvann

PM Revisjon Midt-Norge

KOMMUNALT AVLØP

Er kvaliteten på kommunens avløpssystem i tråd med gitte føringer?

FUNN: OVERSIKT OVER ANLEGG OG KAPASITET

- Hovedplan fortsatt gjeldende (2027)
- Handlingsplan med prioriterte tiltak
- Gemini VA er FDV-system
- Nytt avløpsrenseanlegg, Nabeita (2024)
- Stor variasjon i anlegg
- God oversikt over anlegg, men ikke oppdatert
- Dokumentasjon i flere ulike systemer, varierer
- Resipientvurderinger i hovedplan
- Interkontrollhåndbok sist revidert i 2025
- Noen anlegg har for lite kapasitet/ikke skille overvann/spillvann – rensekrav oppfylles ikke

PM Revisjon Midt-Norge

FUNN: PLAN FOR VEDLIKEHOLD OG OPPGRADERING

- Har en handlingsplan basert på sårbarhetsanalyse
- Behov for vedlikehold og oppgradering dokumentert for noen av anleggene – bør oppdateres og detaljeres
- HMS-utfordringer
- Nyere anlegg har digitale system og god oversikt
- Noen anlegg må følges opp manuelt
- Tilgang på kurs har blitt bedre, men ønsker mer
- Fornying av spillvannsnett overstiger det nasjonale målet

PM Revisjon Midt-Norge

Konklusjon

Kommunens avløpssystem er delvis i tråd med gitte føringer

ANBEFALINGER

Revisor anbefaler at:

- Kommunen sikrer en fullstendig oversikt over anlegg
- Kommunen arbeider videre med å sikre tilstrekkelig rensing i utsatte områder
- Kommunen etablerer en mer detaljert og oppdatert vedlikeholdsplan
- Kommunen dokumenterer at rutiner følges
- Kommunen har tilstrekkelige HMS-tiltak innen avløp

PM Revisjon Midt-Norge

PRIVATE AVLØP

Følger kommunen opp om private avløpsanlegg er i samsvar med krav i spredt bebygd strøk langs vann og elver?

FUNN

- System QGIS for oversikt over anlegg, men har ikke fullstendig oversikt
- Noen ganger tvil om det er kommunalt eller privat
- Har gjort omfattende kartlegging
- Har ikke gjennomført tilsyn de siste årene
- ReMidt IKS har ansvar for slam og NORVA24 tømmer
  - inspiserer samtidig

RM Revisjon Midt-Norge

Konklusjon

Kommunen har ikke tilstrekkelig oppfølging av om private avløpsanlegg er i samsvar med krav i spredt bebygd strøk langs vann og elver.

ANBEFALINGER

Revisor anbefaler at kommunen:

- Sikrer en tilstrekkelig oversikt over private avløp
- Følger egen plan for regelmessig tilsyn

RM Revisjon Midt-Norge
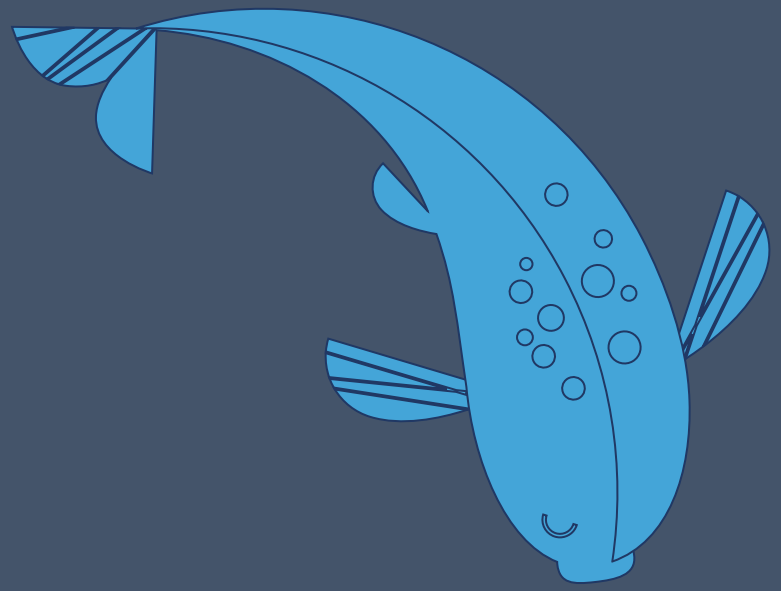
Takk for meg!